

sování, nýbrž poměry dlužníka v roce 1923. Pro téhož dlužníka stanoví zákon — nerozlišuje ani tu, zda jest upisovatelem či zda nabyt válečných půjček převodem na případ smrti, — kolik válečných půjček podle jmenovité hodnoty smí nejvýše míti. Nelze si myslet, že zákon tu měl na mysli poměry někoho jiného než poměry téže osoby, jako v předcházející větě. Rozhodují tedy podle § 15 v obou tam řečených případech zřejmě jen poměry dlužníkovy. Dlužníkem jsou však v souzeném případě, jak jest nesporné, žalovaní. Právem proto odvolací soud zkoumal, zda u nich jsou podmínky § 15. Při tom nepochybil, máje za to, že při určení hranic částek v § 15 vymezených jest podle § 16 přihlížeti k úhrnu zdaněných příjmů, pokud se tkne válečných půjček předností domácnosti a všech jejích příslušníků podle zásad platících pro daň z příjmů. Že při takovém postupu neplatí pro žalované výhoda § 15, nepopírá ani samo dovolání. Zda jest přednostou domácnosti ještě původní upisovatel, či některý z dědiců jeho válečných půjček — ať už zletilý nebo nezletilý — aneb matka těchto nezl. dědiců, nečiní podstatného rozdílu, jest-li podle zásad platících pro daň z příjmů — jak v souzeném případě i skutečně jest — spočítati příjmy, pokud se tkne válečné půjčky předností domácnosti a všech jejích příslušníků. Pravdu má dovolání, že při tom mohou nezl. dědici válečných půjček, žijící ve společné domácnosti, býti zkráceni v porovnání s dědici žijícími ve zvláštních domácnostech. Ale takové jejich zkrácení jest možné i při vyměření daně z příjmů. Nelze se mu vyhnouti proto ani v souzeném případě, jež jest řešiti podle zásad platících pro daň z příjmů. Odvolací soud proto správně uznal žalobní nárok co do jeho důvodu za opodstatněný.

Čís. 11470.

Směnečný zákon (ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Není podstatným obsahem směnečného protestu, by notář neb úředník, sepisující protest, slavnostně prohlásil k protestátu, že vznášá protest.

Na platnosti protestu proti příjemci nemění nic, že směnka byla předložena nejen příjemci (úpadci), nýbrž i správci jeho konkursní podstaty.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Úvěrní závazek člena družstva může býti upevněn převzetím závazku nečlenem, a to nejen ve způsobě záruky (ať obecnoprávní nebo směnečné), nýbrž i přístupem ke dluhu nebo převzetím závazku (jako výstavce a indosant).

(Rozh. ze dne 10. března 1932, Rv I 184/32.)

Jindřich K. přijal směnku žalujícího úvěrního družstva, jehož byl členem. Žalovaný, jenž nebyl členem žalujícího družstva, podepsal

směnku jako výstavce a indosant. O jmění Jindřicha K-a bylo napotom zahájeno úpadkové řízení. Proti směnečnému platebnímu příkazu, vydanému proti žalovanému, namítl žalovaný mimo jiné: 1. Směnečné právní jednání, které jest předmětem žaloby, jest nicotné. Žalobkyně jest zapsané společenstvo, žalovaný není jejím členem a podle stanov nesměla s ním tedy žalobkyně směnečnou pohledávku založiti. Poskytovala úvěr Jindřichu K-ovi a K. žalovaného požádal, aby za jeho dluh u žalobkyně jako směnečný dlužník ručil. Žalovaný však není směnečným rukojmím, poněvadž směnku podepsal bez dodatku vyjadřujícího rukojemství. 2. Protest nebyl zřízen podle zákona a směnečný návrh žalobkyně proto zanikl; neboť směnka sice byla předložena K-ovi, ale poněvadž jest K. v konkursu, byla předložena i správci podstaty a protest učiněn jen u správce podstaty, kdežto vznesení protestu u úpadce, proti kterému jediné směnka měla býti protestována, se nestalo. **P r o c e s n í s o u d** p r v é s t o l i c e směnečný platební příkaz zrušil, uznáv za opodstatněnou námitku žalovaného ad 2. **O d v o l a c í s o u d** ponechal směnečný platební příkaz v platnosti a uvedl ohledně protestace v d ů v o d e c h: Soud procesní zrušuje směnečný platební příkaz proti žalovanému proto, že protest, ježto z něho jasně nevyplývá, proti komu byl učiněn, zda proti Jindřichu K-ovi, či proti správci jeho podstaty Dr. G-ovi — nevyhovuje svým obsahem požadavkům, které zákon v § 95 sm. zák. klade na listiny tohoto druhu. Než v tom je procesní soud na omylu. Předeslati jest, že, ač žalobní směnka byla vystavena jako směnka in bianco již v listopadu 1927, podléhá přece ustanovením směnečného zákona ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1928, poněvadž den vystavení a splatnosti byl v ní vyplněn teprve za platnosti tohoto zákona (§ 107 čís. 4). Aby odvolatelka mohla vykonati proti odpůrci jako výstavci zažalované směnky právo postihu, musila směnku předložiti příjemci ku placení a toto předložení směnky, jakož i její nezaplacení dáti osvědčiti protestem. To vyplývá z ustanovení § 37 sm. zák. a jsou v tom i strany zajedno. Protest jest vysvědčením o tom, že směnka byla bezvysledně presentována, a má tedy za předmět presentaci směnky a nedosažení zaplacení přes řádnou presentaci. Tyto dvě skutečnosti protest obsahovati musí, obsahuje-li je však, stačilo to vedle náležitostí, jež požaduje § 95 sm. zák. a není k jeho platnosti třeba protestního prohlášení (že se směnka protestuje). V souzeném případě byla žalobní směnka předložena ku placení nejdříve příjemci Jindřichu K-ovi a an prohlásil, že je v konkursu, správci podstaty Dr. G-ovi. Protest končí odstavcem: »O tom jsem vydal protest pro neplacení.« Obsah tohoto protestu nepřipouští nejmenší pochybnosti o tom, že žalobní směnka byla presentována nejen správci podstaty, nýbrž i příjemci, ovšem bezvysledně, a že byla proti nim i protestována. Správci podstaty nepotřebovala a neměla býti žalobní směnka presentována, poněvadž úpadce ani po uvalení konkursu nepřestává býti příjemcem, když se tak však již stalo, ať již z přílišné opatrnosti, nebo z jiného důvodu, nebylo tím směnečným právům odvolatelky ani dost málo zadáno. Než, i kdyby protest prohlášení, že směnka byla prote-

stována, ani neobsahoval, nebylo by to jeho platnosti na závalu, poněvadž, jak bylo již svrchu naznačeno, protest tuto doložku obsahovati nemusí. Jest proto na rozdíl od procesního soudu říci, že protest je v pořádku a že zcela vyhovuje zákonným požadavkům.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jádrem dovolání jest výtká nesprávného právního posouzení. Leč dovolateli nelze dáti za pravdu. Zákon nestanoví jako podstatný obsah směnečného protestu (§ 95 směn. zák.), by notář neb úředník sepisující protest slavnostně prohlásili k protestátu, že vznáší protest. Nemělo by to také ani význam, není-li protestát přítomen. Proto nedostatek osvědčení notáře nebo úředníka k protestátu nečiní protest neplatným, ani bezúčinným. Nedostatek jiné podstatné náležitosti protestu dovolatel ani nevytýká a protest skutečně obsahuje všechny podstatné náležitosti předepsané § 95 směn. zák., zejména, že byl příjemce požádán o zaplacení, jeho odpověď a kde a kdy se to stalo. Že směnka byla předložena nejen příjemci, nýbrž i správci jeho konkursní podstaty, nic nemění na platnosti protestu k příjemci.

Na platnosti směnečného závazku žalovaného nemá vliv, že nebyl členem žalujícího společenstva. Zákon sice omezuje úvěrní společenstva, by neposkytovala zápůjčky nečlenům, ale nijak nezakazuje, by úvěrní závazek člena nebyl upevněn převzetím závazku nečlenem. Vyžádáním záruky nebo převzetím závazku od nečlena nevybočuje úvěrní společenstvo z mezí zákonem mu vykázaných, jen neposkytuje-li zápůjčku nečlenům. Upevnění závazku člena může se podle § 1343 a násl. obč. zák. státi závazkem třetí osoby. A to nejen ve způsobě záruky ať obecnoprávní nebo směnečné, nýbrž i přístupem ke dluhu nebo převzetím závazku. Upevnění se může tedy státi i převzetím směnečného závazku vedle hlavního směnečného dlužníka tím, že třetí osoba podepíše buď jako směnečný ručitel nebo převezme závazek jako jiný směnečný dlužník. Žalobkyně tvrdila, že povolila hlavnímu dlužníku zvýšení úvěru pod podmínkou, že žalovaný vystaví a bude indosovat směnku, a že žalovaný tomu vyhověl. Žalovaný připustil ve směnečných námitkách, že ho hlavní dlužník požádal, by za jeho dluh stál jako směnečný dlužník, a že pak podepsal směnku jako výstavce a indosant. Převzal tedy dle vlastního tvrzení směnečný závazek vedle hlavního dlužníka a nezáleží na tom, že se nestal rukojmím podle směnečného zákona. Dovolatel netvrdil ani v námitkách ani vůbec v prvé stolici, že podepsal směnku jako rukojmí a že měl podle ujednání převzít jen rukojemský směnečný závazek a že chtěl podepsati jen jako rukojmí. Jen v takovém případě by bylo potřebí ku platnosti jeho závazku připojení rukojemské doložky. Proto se nelze ani jako s novotou obíratí vývody dovolatele, že jeho podpis bez rukojemské doložky nezaložil směnečný závazek (§§ 557, 552 a 504 c. ř. s.). Ostatně sám dovolatel tvrdí i v dovolání, že neměl býti směnečným rukojmím, nýbrž přímým směnečným dlužníkem.